

MÜZİK EŞLİĞİNDE OKUMANIN TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ANLAMA BECERİLERİNE ETKİSİ: BİR KARMA YÖNTEM ARAŐTIRMASI

Dr. Öğr. Üyesi Bünyamin SARIKAYA¹

ÖZET

Bu çalışmada amaç, müzik eşliğinde okumanın Türkçe öğretmen adaylarının anlama becerilerine etkisini incelemektir. Araştırmanın çalışma grubunu Muş Alparslan Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği Bölümünde 3. ve 4. sınıfta öğrenim gören ve tesadüfî örnekleme yolu ile seçilmiş 40 Türkçe öğretmen adayını oluşturmaktadır. Araştırma karma araştırma yöntemine göre gerçekleştirilmiştir. Bu yöntemde nitel ve nicel veriler birlikte ya da sıralı olarak toplanıp analiz edilmektedir. Araştırmanın nicel boyutunda ön test - son test kontrol gruplu deneysel yöntem, nitel boyutunda ise görüşme yöntemi uygulanmıştır. Nicel veriler araştırmacı tarafından geliştirilen *Anlama Becerisi Testi 1* ve *Anlama Becerisi Testi 2*, nitel veriler ise yine araştırmacı tarafından geliştirilen *Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu* ile toplanmıştır. Elde edilen nicel bulgular bir istatistik programı yardımı ile t-testi, aritmetik ortalama, standart sapma, yüzde ve frekans gibi analiz yöntemleri kullanılarak nitel bulgular ise içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda müziğin Türkçe öğretmen adaylarının anlama becerileri üzerinde istatistikî olarak anlamlı bir fark oluşturmadığı tespit edilmiştir. Yapılan görüşmelerde ise Türkçe öğretmen adaylarının büyük çoğunluğunun süreçte müzikten olumsuz etkilendiği, müziğin Türkçe öğretmen adaylarının anlama becerilerini çeşitli yönleriyle olumsuz etkilediği (dikkatin dağılması ($f=8$), anlamının engellenmesi ($f=7$), başka şeylerin akla gelmesi veya kafa karışıklığı ($f=5$), öğrenmenin güçleştirilmesi ($f=4$) vb.) ve özellikle hareketli müziklerin Türkçe öğretmen adaylarının anlama becerilerini olumsuz etkilediği vurgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Müzik, anlama becerisi, okuma

THE EFFECT OF READING WITH MUSIC ON THE UNDERSTANDING SKILLS OF PROSPECTIVE TURKISH TEACHERS: A MIXED METHODS RESEARCH

ABSTRACT

The aim of this study is to investigate the effect of reading with music on the comprehension skills of prospective Turkish teachers. The study group consisted of 40 prospective Turkish teachers studying in the 3rd and 4th grades in Muş Alparslan University Turkish Education Department. The research was conducted according to mixed research method. In this method, qualitative and quantitative data are collected and analyzed together or sequentially. In the quantitative dimension of the study, the experimental method with pretest - posttest control group was used while the interview method was applied in the qualitative dimension. The quantitative data were collected by *Comprehension Skills Test 1* and *Comprehension Skills Test 2* developed by the researcher, and the qualitative data were collected by a *Semi-Structured Interview Form* developed by the researcher. The quantitative findings were analyzed with the help of a statistical program using t-test, arithmetic mean, standard deviation, percentage and frequency analysis methods, and qualitative findings were analyzed by content analysis method. As a result of the study, it was found that music caused no statistically significant difference in the comprehension skills of prospective Turkish teachers. In the interviews, it was found that the majority of prospective Turkish teachers were affected negatively by the music in the process, that the music affected their comprehension skills negatively in various aspects (getting distracted $f = 8$), preventing the understanding ($f = 7$), other things coming to mind or confusion ($f = 5$), difficulty of learning ($f = 4$), etc. and that especially moving music adversely affected the comprehension skills of prospective Turkish teachers.

Keywords: Music, Understanding Skills, Reading

¹ Muş Alparslan Üniversitesi Eğitim Fakültesi, b.sarikaya@alparslan.edu.tr

GİRİŞ

İnsanların düşünceleri, fikirleri, dünyayı algılayış biçimleri farklılık göstermektedir. Bu farklılığı aktarırken kullandıkları temel kavramlardan biri ve belki de önemlisi dildir. Dolayısıyla dilin insan yaşamında tartışılmaz bir yeri bulunmaktadır. Başkan (2003: 87) dilin temel bir bildirişim aracı olduğunu ve toplumlarda insanların birbirleriyle anlaşmalarını sağladığını belirtmektedir. Banguoğlu (2004: 9) dilin bir sesli işaretler sistemi olduğunu ve iletişimin sağlanması bakımından en mükemmel aracın dil olduğunu vurgulamaktadır. Aksan (2001) ise dilin bir gizil güç olduğunu ve çözümlenemeyen birçok yanının da bulunduğunu ifade etmektedir.

Alan yazında birçok çalışmada dilin bir iletişim aracı olduğu ifade edilse de dilin temelde ileti kurmak gibi bir işlevinin de olduğu unutulmamalıdır. Bu bağlamda dil, ileti kurma aracı olarak da adlandırılabilir. Dilin etkilediği kavramlardan biri de bireyin anlama becerisidir.

Anlama becerisi dilin dört temel becerisinden okuma ve dinleme becerilerini içermektedir. Okuma, bireyin göz aracılığıyla aldığı sembol veya simgeleri beyne iletmesi ve anlamlandırması sürecidir. Karatay (2014: 8) okumanın sözcük, grafik, resim ve şekillerin duyu organları aracılığıyla algılanması, var olan bilgilerle anlamlandırılması ve yorumlanması olduğunu belirtmektedir. Okumanın bu yönüyle zihinsel bir etkinlik olduğu söylenebilir. Kavcar, Oğuzkan ve Sever (1998: 41) okumanın; bir yazıyı, kelimeleri, cümleleri, noktalama işaretleri ve diğer unsurlarıyla görme, algılayma ve kavrama sürecine dayandığını belirtmektedir. Okumanın bu yönüyle de hem fiziksel hem de zihinsel bir etkinlik olduğu söylenebilir. Güneş (2009: 4) okumanın bir süreç olduğunu ve çizgi, harf veya sembollerin algılanmasıyla başladığını ifade etmektedir.

Anlama becerisinin diğer bileşeni ise dinlemedir. Dinleme de okuma becerisi gibi zihinsel, fiziksel ve psikolojik bir sürece dayanmaktadır. Ancak daha çok zihinsel süreci içermektedir. Aktaş ve Gündüz (2004: 247) dinlemeyi bir amaç doğrultusunda yapılan, öğrenilmesi gereken ve bireyin bilinçli bir şekilde algıladığı bir beceri olarak tanımlar. Jalongo (1995: 13) dinlemenin iletileri daha iyi anlamak için işitilenlerin zihinsel bir süzgeçten geçirildiği bir iş olarak görmektedir. Ergin ve Birol (2000: 115) ise dinlemenin belli işitsel işaretlerin tanınması, hatırlanması ve anlamlandırılmasını da içeren psikolojik bir süreç olduğunu belirtir.

Okuma ve dinleme günlük yaşamda en fazla kullanılan becerilerdendir. Kişioğlu özellikle okuma becerisinde mekân ve zamana göre farklı tercihler geliştirebilmektedir. Kimi zaman bu tercihler sağlıklı iken kimi zaman da eleştirilebilmektedir. Bireylerin anlama becerilerini sürdürürken kullandığı yöntemlerden biri de müzik dinlemedir. Bireyler herhangi bir materyali okurken müzik dinleyebilmektedir. Kimi zaman da müzik ders çalışılırken tercih edilmektedir.

Müzik sadece anlama becerisini değil insan hayatında birçok şeyi etkilemektedir. Müziğin etkilediği unsurlardan biri dil gelişimidir. Edwards (1996; akt. Eskiöglü, 2003: 121) dil gelişiminde müziğin önemini vurguladığı çalışmasında, okulda daha çok müzik eğitimi alan çocukların dil öğrenme yeteneklerinin normal eğitim görenlere göre daha çok geliştiği sonucuna varmıştır. Müzik eğitimi sayesinde çocukların; kendilerini ifade etme, hareket ve ritmik yetenekleri, estetik duyguları, dil becerileri, düşünme ve sosyal becerileri gelişir (Çelikkol, 2007: 20). Dil ve müzik arasındaki ilişkide önemli olan bazı hususlar vardır. Say (2006) bir çocuğun ana dilinin kurallarını öğrenmeden önce sözcükleri, ses değişimlerini ve cümle yapılarını öğrendiğini ve o dilin kurallarını öğrenmeden önce sesleri tanıması gerektiğini belirtmektedir. Yine ona göre çocuk sesleri seçme, işitme ve ritim şeklinde birleştirebilmelidir.

Müziğin işlevinin olduğu veya kullanıldığı alanlardan biri de tıptır. Müzikle tedavi yöntemi çok eski çağlardan beri kullanılmıştır. “İbni Sina, Farabi’nin eserlerinden çok yararlandığını ve hatta musikiyi ondan öğrenerek tıp mesleğine tatbik ettiğini söylemektedir. Arapça yazdığı Kitab’ün Necat Kitab’ün Şifa’daki on iki faslı tamamen musikiye ayırmış olduğundan bu kısım Baron Rodolph Deurlinger tarafından Fransızca olarak *Lâ Musique Arap* adıyla yayımlanmıştır.” (Arıcı, 1993: 19) Öte yandan Cambell (2002; akt. Çubukçu, 2002: 36) “Mozart etkisi” isimli kitabında müziğin bazı hastalıkların tedavisinde kullanıldığını aktarmaktadır. Florida’daki Tallahassee Memorial Tıp Merkezi’nde elli iki prematüre ve düşük kilolu bebekle yapılan bir çalışmada araştırmacı içinde ninnilerin ve çocuk şarkılarının yer aldığı altmış dakikalık bir kaseti bebeklere dinletmiştir. Müziğin bebeklerin hastanede kalma sürelerini beş gün azalttığı tespit edilmiştir. Otistik çocuklarla ilgili yapılan bir çalışmada bu çocukların müzik sayesinde içe dönük kişiliklerinin dışa doğru açıldığı belirlenmiştir (Örter, 2005: 60). Zekâ geriliği bulunan çocukların tedavisinde de müzik kullanılmaktadır. Çoban (2005: 98) bu konu hakkında şunları ifade etmektedir:

“Zekâ geriliği olan çocuklarda sıklıkla sosyal becerilerin kazanılması konusunda sorunlar gelişir. Ritmik aktiviteleri, şarkıları ve hareket aktivitelerini birlikte kullanan müzikle tedavi programları, sosyal davranışların öğrenilebildiği bir ortam hazırlar. Müzikle tedavi gruplarının doğası, iletişime, paylaşıma ve insanlarla tanışmaya teşvik edici niteliktedir. Mesela bir merhaba şarkısı ile grup üyelerinin isimlerini öğrenme, tokalaşma gibi selamlaşma becerileri geliştirilebilir. Müzikal aktivitelere katılımın verdiği hoşnutluk duygusu, müzikle tedavinin gücünü daha da artırır. Ayrıca çocuğun dikkatinin ve işbirliğinin artırılmasında etkili olur.”

Müziğin tıp alanında kronik ağrılarda, kanser ağrılarında ve romatizmada da kullanıldığı ifade edilmektedir. 1992 yılında New York’ta Dünya Kongresi teması olarak sanat ve tıp içerikli toplantıda, 1 haftada New York’ta 600.000 hastanın 10.000 kadarının sanat uzmanı tarafından tedavi edildiği açıklanmaktadır (Doğan, 2006: 130).

Müzikle eğitim arasında da bir ilişki bulunmaktadır. Birçok bilim insanı, müziğin eğitim ve öğretimdeki önemine ilişkin çeşitli görüşlerinde, özellikle çocukların davranış eğitiminde önemli bir yeri olduğunu belirtmişlerdir. Eski Yunanda, eğitimin dayandığı temellerden biri de müziktir. Zevkleri ve ruhları terbiye etmede önemli bir araçtır. Bir Çek eğitimcisi olan Comenius (1592-1671), müziği bir eğitim aracı olarak görmüş, anaokulundan itibaren de müziğe yer vermiştir. Eğitimciler ve ebeveynlere, çocuklarına küçük yaştan itibaren ninniler söylemelerini tavsiye etmiş, müziğin aynı zamanda bir eğitici yanı, insanı erdemli ve faziletli kıldığını belirtmiştir. Aynı zamanda eğitimciler de müziğin toplumsal ve psikolojik açıdan önemli olduğunu dile getirmektedirler. Eğitimciler, müziğin insan yaşamına oldukça büyük bir anlam kattığı, zevklerini geliştirdiği, daha güzel düşünüp daha güzel yaşamalarına katkı sunduğu ve yaşamı daha değerli hale getirdiği paydasında birleşmektedirler. Böylece müzik, toplum ve insan yaşamının değerli bir parçası olarak hem kültürel bir öge hem de insan olmanın bir özelliği şeklinde karşımıza çıkmaktadır (Türkmen, 2016: 2).

İnsanlar müziği yaşamlarının her evresinde sıklıkla kullanmaktadır. Özellikle kitap okuma ve ders çalışma esnasında hepimiz öğrencilerin müzik dinlediklerine veya sınavlara hazırlandıklarında müzik eşliğinde çalıştıklarına tanıklık etmişizdir. Alanyazında müziğin eğitimde ve Türkçe eğitiminde kullanımıyla ilgili çok az çalışma bulunmaktadır. Müziğin anlama becerisine etkisine yönelik ise herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu bağlamda çalışmanın alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Çalışmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Müzik eşliğinde okumanın Türkçe öğretmeni adaylarının anlama becerilerine etkisinde anlamlı farklılık var mıdır?

2. Müzik eşliğinde okumanın yapıldığı deney grubundaki Türkçe öğretmeni adaylarının uygulama süreci ile ilgili görüşleri nelerdir?

YÖNTEM

Müzik eşliğinde okumanın Türkçe öğretmeni adaylarının anlama becerilerine etkisinin incelendiği bu çalışmada karma yöntem kullanılmıştır. Creswell ve Plano Clark'a (2014) göre karma yöntem nicel ve nitel verilerin birlikte veya sıralı olarak toplanması ve analiz edilmesini kapsamaktadır. "Hem nicel hem de nitel yöntemi içeren karma yöntem yaklaşımını benimseyen araştırmacılar, bu yöntemin son yıllarda araştırma sorularına yanıt için en iyi yaklaşım olduğunu fark etmişlerdir" (Snyder'den aktaran Kaya, 2010: 91).

Çalışmanın nicel boyutunda deneysel yöntem uygulanmıştır. Karasar'a (2014: 87) göre deneysel desenler "neden-sonuç ilişkilerini belirlemeye çalışmak amacı ile doğrudan doğruya araştırmacının kontrolü altında, gözlenmek istenen verilerin üretildiği araştırma modelleridir". Çalışmada deneysel yöntemin, ön test - son test kontrol gruplu deseni kullanılmıştır. Araştırmanın nitel boyutunda ise görüşme yöntemi uygulanmıştır. Görüşme için yarı yapılandırılmış sorulardan oluşan ve araştırmacı tarafından geliştirilen görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme yalnızca deney grubunda gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler, içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir.

Çalışma Grubu

Deney ve kontrol grupları tesadüfi örneklem yolu ile üçüncü ve dördüncü sınıftan seçilmiş 20'şer kişiden oluşmuştur. İki sınıftaki öğrencilerden liste sıra numarası tek olanlar deney, çift olanlar kontrol grubu olarak belirlenmiştir.

Tablo 1: Deney ve Kontrol Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Dağılımı

		Deney Grubu	Kontrol Grubu
Sınıf	3	10	10
	4	10	10
Cinsiyet	Kız	10	10
	Erkek	10	10

Çalışmada araştırma grubunu Muş Alparslan Üniversitesi Türkçe öğretmenliği bölümü 3. ve 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışma grubundaki öğrencilerin sınıf ve cinsiyet dağılımlarının eşit olmasına dikkat edilmiştir. Ayrıca çalışmada yer alan öğrenciler gönüllük esasına göre seçilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Veri toplama araçları olarak araştırmacı ve uzman görüşleri doğrultusunda "Anlama Becerisi Testleri" hazırlanmıştır. Ön test uygulaması için çoktan seçmeli sorulardan oluşan 10 soruluk "Anlama Becerisi Testi 1" geliştirilmiştir. Bu test ÖSYM sınavlarında yer alan ve geçerliği güvenilirliği yapılmış sorulardan oluşturulmuştur. Bu çalışmada Anlama Becerisi 1 Testinin güvenilirliği KR20=0,845; KR21=0,852 olarak yüksek bulunmuştur.

Araştırmada son-test uygulaması için "Anlama Becerisi Testi 2" geliştirilmiştir. Bu testte 20 soru yer almaktadır. Sorular yine ÖSYM sınavlarında sorulan sorular arasından seçilmiştir. Soruların seçiminde iki Türkçe eğitimi alan uzmanından görüş alınmıştır. Bu çalışmada Anlama Becerisi 2 testinin güvenilirliği KR20=0,886; KR21=0,891 olarak yüksek bulunmuştur.

Çalışmanın deney grubunda yer alan Türkçe öğretmeni adaylarının uygulama süreci ile ilgili görüşlerini almak için “*Görüş Alma Formu*” hazırlanmıştır. Bu formun oluşturulmasında birçok soru hazırlanmıştır. Sorular üzerinde yapılan çalışma sonrasında amaca hizmet edebilecek iki soru hazırlanmıştır. Formun hazırlanması sürecinde iki Türkçe eğitimi alan uzmanından destek alınmıştır. Böylece görüşme formuna son şekli verilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler bir istatistik programı kullanılarak analiz edilmiştir. Nicel verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiksel yöntemleri olarak sayı, yüzde, ortalama, standart sapma kullanılmıştır. İki bağımsız grup arasında niceliksel sürekli verilerin karşılaştırılmasında t-testi kullanılmıştır. Gruplu değişkenler arasındaki ilişki ki-kare analizi ile test edilmiştir. Nitel verilerin analizinde ise içerik analizi kullanılmıştır.

Deney ve Kontrol Grubuna Uygulanan İşlemler

Araştırmada deney ve kontrol grupları ile 5 haftalık uygulama, araştırmacı gözetiminde yapılmıştır. Çalışmada işlem basamakları aşağıdaki sıraya göre takip edilmiştir:

1. Uygulama sürecinin birinci haftasında uygulamanın yapılacağı Türkçe öğretmenliği bölümü 3. ve 4. sınıf öğrencilerine çalışmanın amaçları ve uygulama süreci anlatılmıştır. Daha sonra gönüllü öğrenciler arasından 20’si deney, 20’si kontrol olmak üzere 40 öğrenci seçilmiştir. Öğrencilerin sınıf düzeylerinin eşit olmasına dikkat edilmiş üçüncü sınıflardan 20, dördüncü sınıflardan 20 öğrenci seçilmiştir. Deney ve kontrol grubunda yer alacak öğrenciler tesadüfi örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir.

2. Daha sonra deney ve kontrol gruplarına ön test uygulaması için çoktan seçmeli sorulardan oluşan 10 soruluk “*Anlama Becerisi Testi 1*” uygulanmıştır. Soruların seçilmesinde 2 Türkçe eğitimi alan uzmanından görüş alınmıştır.

3. Uygulamada deney ve kontrol gruplarına çeşitli kitaplar okutulmuştur. 5 hafta boyunca her iki gruba farklı türlerde aynı kitaplar okutulmuştur. Okutulan kitapların seçiminde 2 Türkçe eğitimi alan uzmanından görüş alınmıştır.

4. Deney ve kontrol gruplarında okutulan kitaplar şunlardır:

- Kütüphaneye Düşen Öküz (Üzeyir Gündüz, Ahmet Yozgat - Küçük Ev Yay. - Türü: Öykü)
- Bir İdam Mahkûmunun Son Günü (Victor Hugo - Türkiye İş Bankası Kültür Yay. - Türü: Roman)
- Küçük Prens (Antoine de Saint Exupery - Alter Yay. - Türü: Fantastik Roman)
- Otuz Beş Yaş (Bütün Şiirleri) (Cahit Sıtkı Tarancı - Can Yayınları - Türü: Şiir)
- Bu Ülke (Cemil Meriç - İletişim Yayınları - Türü: Deneme)

5. Deney grubunda bu eserlerin okunması sırasında çeşitli müzikler çalınmıştır. Bütün müzik türlerinin çalınmasına dikkat edilmiş ve müzik türlerinin belirlenmesinde 2 müzik eğitimi alan uzmanından görüş alınmıştır (1 doç. dr. ve 1 dr. öğr. üy.). Kontrol grubu aynı eserleri müziksiz okumuştur.

6. Uygulama haftada üç ders saati olacak şekilde yapılmıştır. Okuma eylemi deney ve kontrol grubunda aynı saatte farklı sınıflarda araştırmacı gözetiminde yapılmıştır. Çalışmanın sorunsuz bir şekilde sürdürülmesi için iki araştırma görevlisinden destek alınmıştır.

7. Uygulamanın son haftasında deney ve kontrol grubuna çoktan seçmeli sorulardan oluşan 20 soruluk “*Anlama Becerisi Testi 2*” uygulanmıştır. 2 Türkçe eğitimi alan

uzmanından görüş alınmıştır. Bu uygulama için gruplara 25 dakika süre verilmiştir. Gruplar bu testi farklı sınıflarda aynı anda cevaplamıştır.

8. Çalışmanın bitiminde sadece deney grubundaki öğrencilerden çalışmanın uygulama süreciyle ilgili görüş alınmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde araştırmada ulaşılan bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 2: Gruplara Göre Tanımlayıcı Özelliklerin Dağılımı

		Deney		Kontrol		p
		n	%	n	%	
Sınıf	3	10	%50,0	10	%50,0	$X^2=0,000$ p=0,624
	4	10	%50,0	10	%50,0	
Cinsiyet	Kız	10	%50,0	10	%50,0	$X^2=0,000$ p=0,624
	Erkek	10	%50,0	10	%50,0	

Çalışmada öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf ile grup arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($X^2=0,000$; $p=0,624>0.05$). Deney grubundaki öğrencilerin 10'unun (%50,0) 3. sınıf, 10'unun (%50,0) 4. sınıf; kontrol grubundaki öğrencilerin 10'unun (%50,0) 3. sınıf, 10'unun (%50,0) 4. sınıf olduğu görülmektedir.

Cinsiyet ile grup arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($X^2=0,000$; $p=0,624>0.05$). Deney grubundaki öğrencilerin 10'unun (%50,0) kız, 10'unun (%50,0) erkek; kontrol grubundaki öğrencilerin 10'unun (%50,0) kız, 10'unun (%50,0) erkek olduğu görülmektedir.

Tablo 3: Anlama Becerisi Ön-test Puanlarının Gruplara Göre Ortalamaları

	Gruplar	N	Ort	Ss	t	p
Ön test	Deney	20	8,650	1,226	-0,260	0,796
	Kontrol	20	8,750	1,209		

Tablo 3 incelendiğinde çalışma öncesinde kontrol ve deney grubunda yer alan öğrencilerin anlama becerisi puanı ortalamaları arasında anlamlı düzeyde bir fark olmadığı görülmektedir ($p=.796 > .05$). Uygulama öncesinde öğrencilerin anlama becerisi puanları arasında anlamlı bir farkın olmaması örneklemin eşit düzeyde olduğunu ve araştırmanın amacına uygun olduğunu göstermektedir. 10 sorudan oluşan Anlama Becerisi 1 Testinin deney grubu ortalaması 8,650 iken kontrol grubunun 8,750 olduğu görülmektedir.

Tablo 4: Anlama Becerisi Son-test Puanlarının Gruplara Göre Ortalamaları

	Gruplar	N	Ort	Ss	t	p
Son Test	Deney	20	13,150	2,720	0,069	0,945
	Kontrol	20	13,100	1,744		

Tablo 4 incelendiğinde kontrol ve deney grubunda yer alan öğrencilerin anlama becerisi son-test puanı ortalamaları arasında anlamlı düzeyde bir fark olmadığı görülmektedir ($p=.945>.05$). 20 sorudan oluşan Anlama Becerisi 2 Testinin deney grubu ortalaması 13,150 iken kontrol grubunun 13,100 olduğu görülmektedir. Puanların birbirine çok yakın olması anlamlı farkın da oluşmasını engellemiştir. Buna göre müzik eşliğinde okumanın Türkçe öğretmeni adaylarının anlama becerilerine istatistiksel olarak anlamlı bir etkide bulunmadığı tespit edilmiştir.

Deney grubundaki Türkçe öğretmeni adaylarının uygulama süreci ile ilgili görüşleri aşağıda verilmiştir. Türkçe öğretmeni adaylarının sorulara ilişkin görüşleri başlıklar halinde incelenmiştir.

Türkçe Öğretmeni Adaylarının Anlama Becerilerinde Dinledikleri Müziklerin Dikkatlerini Dağıtıp Dağıtmadığı ve Odaklanma Sorunu Yaşayıp Yaşamadıklarına Yönelik Bulgular

Çalışmaya katılan Türkçe öğretmeni adaylarına, anlama becerilerinde dinledikleri müziklerin dikkatlerini dağıtıp dağıtmadığı ve odaklanma sorunu yaşayıp yaşamadıklarına yönelik soru sorulmuştur. Türkçe öğretmeni adaylarının büyük çoğunluğu müziğin anlama becerilerinde dikkatlerini dağıttığını ve odaklanma sorunu yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 5: Türkçe Öğretmeni Adaylarının Anlama Becerilerinde Dinledikleri Müziklerin Dikkatlerini Dağıtıp Dağıtmadığı ve Odaklanma Sorunu Yaşayıp Yaşamadıkları Durumları

Kodlar	f	%
Evet	16	80
Hayır	4	20
Toplam	20	100

Tablo 5 incelendiğinde Türkçe öğretmeni adaylarının büyük çoğunluğunun süreçte müzikten olumsuz etkilendiği görülmektedir. Türkçe öğretmeni adaylarının bir kısmından alınan örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

“Evet dağıttı. Okuduklarımı anlamaya çalışırken yorgun düştüm, uykum geldi. Bazen soruları çözmek yerine şarkılara eşlik ettim istemsizce.” (Ö1)

“Dinlediğim müzikler dikkatimi dağıttı. Bazı sorulara tam olarak odaklanamadım. Müziğin sözlerini anlamaya çalıştığım için bazı sorularda çok durakladım ve böylelikle zaman kaybı yaşadım.” (Ö12)

“Okuduklarımı anlama sürecinde müzik ilk beş dakika içinde ciddi anlamda dikkatimi dağıttı. Paragrafı okurken ilk cümleyi okuduktan sonra müzik sesi ile okumda güçlük çektim. Dinleme becerim de dağıldı aynı zamanda” (Ö13)

“Genel olarak baktığımda 20 dakika içinde dikkatimi iki, üç defa dağıttı müzik. Dikkatimi toplamam çok zor ve uzun zaman aldı. Aynı cümleleri iki üç defa okumak zorunda kaldım.” (Ö6)

“Soruları çözmeye başladığım an müziğin etkisiyle biraz tedirginlik yaşadım. Çünkü fazlasıyla zihnimi meşgul etti. Bu meşguliyet, sorulara odaklanamayacağımı düşündürdü. Birkaç soruyu tam manasıyla anlayamadan çözmek zorunda kaldım. Genel anlamda müzik odaklanmama çoğunlukta engel oldu.” (Ö10)

“Odaklanma sorunu yaşadım. Tam okumaya ve soruya odaklanacağım derken sanatçının sesindeki artış odağımı mahvetti. Bence anlamaya dayalı soru ve beceriler müziksiz yapılmalı.” (Ö14)

Anlama becerileri sürecinde müziğin kendilerini olumsuz etkilediğini belirten Türkçe öğretmenlerinin fikirleri incelendiğinde çoğu öğrencinin okuduklarını fazlasıyla tekrar etmek zorunda kaldıkları ifade edilmiştir. Müziğin ritmi, sesin tonlaması, sanatçıların sesindeki yükselme ve azalmalar öğrencileri etkileyen temel unsurlardır. Öğrenciler bu yüzden okuduklarında dikkat sorunu yaşamış ve okuduklarını anlamada zorlanmışlardır.

Süreç boyunca müzikten olumsuz etkilenmediğini belirten Türkçe öğretmeni adaylarından alınan örnek ifadeler de aşağıda verilmiştir:

“Müzik dikkatimi etkilemedi. Zaten çoğunlukla okuma yaparken veya ders çalışırken müzik eşliğinde yaparım bunu.” (Ö15)

“Hayır. Zihnim müziğe alışkın olduğu için dikkat sorunu yaşamadım. Rahatlıkla okuma eylemini yaptım.” (Ö9)

“Müziği kısa bir süre algılamamaya başladım. Müziğe alıştım. Okuduklarım keyif verdi.” (Ö20)

Müziğin anlama becerilerini olumsuz etkilemediğini belirten öğretmen adaylarının düşünceleri incelendiğinde bu öğrencilerin daha önce benzer çalışmalar yaptıkları anlaşılmaktadır. Genel olarak zihinlerinin müziğe alışkın olduğu ve bu durumun kendilerini olumsuz etkilemediği ifade edilmiştir.

Dinlenen Müzik Türlerinin Türkçe Öğretmeni Adaylarının Anlama Becerilerini Nasıl Etkilediği ve Hangi Müzik Türlerinin Anlama Becerilerini Etkilediğine Yönelik Bulgular

Çalışma boyunca dinlenen müzik türleri Türkçe öğretmeni adaylarının anlama becerilerini çeşitli yönleriyle etkilemiştir. Bu etkiler Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6: Çalışma Boyunca Dinlenen Müzik Türlerinin Türkçe Öğretmeni Adaylarının Anlama Becerilerine Etkileri (Olumlu - Olumsuz Etkileri)

Maddeler	f
Dikkati dağıtma	8
Anlamayı engelleme/zorlaştırma	7
Başka şeylerin akla gelmesi/Kafa karışıklığı	5
Öğrenmeyi güçleştirme	4
Ruh haline iyi gelme/Sakinleştirme	3
Okuduklarını unutma/Tekrar etme	3
Okuduklarına daha iyi motive olma	2
Uykunun gelmesi	1
Baş ağrısı gösterme	1
Zaman kaybı yaşama	1
Okuduklarına farklı bakış açısı sunma	1
Verimin azalması	1

Tablo 6 incelendiğinde müziğin Türkçe öğretmeni adaylarının anlama becerilerini çeşitli yönleriyle etkiledikleri görülmektedir. Müziğin anlama becerilerini olumsuz etkilediği durumlar daha fazladır. Dikkatin dağılması ($f=8$), anlamamanın engellenmesi ($f=7$), başka şeylerin akla gelmesi veya kafa karışıklığı ($f=5$) öğrenmenin güçleştirilmesi ($f=4$) gibi durumlar olumsuz etkiler olarak en fazla vurgulanmış olanlardır. Müziğin anlama becerilerini olumlu etkilediğini ifade edenler de bulunmaktadır. Ruh haline iyi gelme veya sakinleştirme ($f=3$), okuduklarına daha iyi motive olma ($f=2$) ve okuduklarına farklı bakış açısı sunma ($f=1$) durumları olumlu etkiler olarak belirtilmiştir. Türkçe öğretmeni adaylarından alınan örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

“Bence anlamamanın önünde bir engel. Beyin iki olaya da yoğunlaşıyor ve yoruluyor. Bu da aldığım verimin düşmesine sebep oluyor.” (Ö1)

“Bazı müzik türleri uykumu getirdi. Bazı müzik türleri dikkatimi fazlasıyla dağıttı.” (Ö18)

“Anlama becerisi sorularını çözerken dinlediğimiz klasik müziklerden bazılarının sakinleştirici bir etki bıraktığını fark ettim. İlk başlarda dikkatimi dağıtsa da süreçte buna alıştım. Hafif ir huzur ve dinginlik hissi oluşturdu. Bunun yanı sıra müzik türlerinin anlama becerisi üzerinde kesinlikle etkili olduğunu düşünüyorum.” (Ö20)

“Dinlediğim müzik türlerinin anlamaya hem olumlu hem de olumsuz yanları olabiliyor. Bilgi ağırlıklı sorularda müzik dinlemem beni daha çok motive ediyor. Yorumlamaya veya anlamadan yorum çıkarılan sorularda dikkatimin dağılmasına sebep oluyor.” (Ö6)

“Dinlediğim müzik türüne göre anlamaya olan etki bazen olumlu bazen olumsuz olabiliyor. Hareketli ve yabancı müzikler beni güdüler. İngilizce bilmediğim için anlama takılmam gibi bir sorunum da olmuyor. Bunları dinlerken olumsuz etkilenmiyorum.” (Ö15)

Türkçe öğretmeni adaylarının anlama becerilerini olumlu ve olumsuz etkilediğini belirttikleri müzik türleri Tablo 7’de verilmiştir:

Tablo 7: Türkçe Öğretmeni Adaylarının Anlama Becerilerini Olumsuz Etkilediğini Düşündükleri Müzik Türleri

Müzik Türleri	f
Rock	10
Pop	7
Hip hop	7
Arabesk / Fantezi	7
Türk Halk Müziği	5
Rap Müzik	5
Hepsi	5
Elektronik Müzik	3
Klasik Müzik	3
Türk Sanat Müziği	3
Diğerleri	3
Caz	2
Nostaljik Müzik	1

Tablo 7 incelendiğinde özellikle hareketli müziklerin öğretmen adaylarının anlama becerilerini olumsuz etkiledikleri görülmektedir. Rock (f=10), pop (f=7), hip hop (f=7) ve arabesk/fantezi (f=7) müzik türleri en fazla ifade edilen müziklerdir. Bütün müzik türlerinin anlama becerilerini olumsuz etkilediğini belirten öğretmen aday sayısı ise 5’tir. Çalışmada kullanılan müzik türlerinin dışındaki müzik türlerinin de anlama becerilerini olumsuz etkilediğini belirten öğretmen aday sayısı 3’tür. Ancak öğretmen adayları bu müzik türlerinin hangileri olduğunu ifade etmemişlerdir.

Türkçe öğretmeni adaylarından alınan örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

“Dinlediğim müzik türleri anlama becerilerimi olumsuz yönde etkiledi. Okuduklarımı anlamakta oldukça zorlandım. Türk sanat müzikleri okuduğuma odaklanmada ve okuduklarımı anlamada rap, caz ya da pop müzikleri kadar çok olumsuz etkilemese de benim için bütün müzik türleri anlama ve odaklanma becerilerimi olumsuz etkiledi.” (Ö8)

“Bütün müzik türleri anlama sürecime olumsuz etki ediyor.” (Ö2)

“Rock müzik, arabesk müzikler, klasik müzik, caz müzik türlerinin anlama sürecime olumsuz etkilerinin olduğunu düşünüyorum.” (Ö18)

“Özellikle rock müzik, hip hop ve elektronik müzik türleri olumsuz olarak beni çok etkiledi.” (Ö19)

“Rock, hip hop ve pop türlerini dinlerken anlama becerisinde olumsuz olabileceğini anlamış oldum. Klasik müziğin de olumsuz etkide bulunduğunu yeni fark ettim.” (12)

Tablo 8: Türkçe Öğretmeni Adaylarının Anlama Becerilerini Olumlu Etkilediğini Düşündükleri Müzik Türleri

Müzik Türleri	f
Klasik Müzik	4
Türk Sanat Müziği	3
Fon Müzikleri	3
Pop	2
Rock	1
Arabesk / Fantezi	1

Tablo 8 incelendiğinde Türkçe öğretmeni adaylarının bazı müzik türlerinin anlama becerilerini olumlu etkilediklerini ifade ettikleri görülmektedir. Özellikle klasik müzik (f=4), Türk sanat müziği (f=3) ve fon müzikleri (f=3) bunlardan öne çıkanlardır.

Türkçe öğretmeni adaylarından alınan örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

“Klasik müzik beni sakinleştirdi okurken.” (Ö3)

“Hareketli şarkılar, pop falan anlamamı olumsuz etkilemiyor.” (Ö6)

“Türk sanat müziğinin dikkat dağıtabileceğini ve olumsuz etkileyebileceğini sanmıyordum. Öyle de oldu. Türk sanat müziği eşliğinde çalışmayı yaparken etkilenmedim.” (Ö4)

SONUÇ VE TARTIŞMA

Müzik eşliğinde okumanın Türkçe öğretmeni adaylarının anlama becerilerine etkisinin incelendiği bu çalışmada çeşitli sonuçlara ulaşılmıştır. Ancak alanyazında müziğin anlama becerileri üzerindeki etkisini ele alan herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu açıdan bu çalışmanın alanyazına önemli bir katkı sunacağı düşünülmektedir. Bunun yanı sıra alanyazında bu konuda benzer çalışma olmadığından çalışmada istenen düzeyde tartışmaya gidilememiştir.

Çalışmada Türkçe öğretmeni adaylarının ortalama ön test - son test puanları arasında anlamlı fark yoktur. Uygulama öncesi her iki grupta da puanlar birbirine çok yakındır. Grupların son test puanları arasında da anlamlı farklılık bulunmamıştır. Çalışma sonucunda müzik eşliğinde okumanın Türkçe öğretmeni adaylarının anlama becerilerine istatistiksel olarak anlamlı bir etkide bulunmadığı tespit edilmiştir. Türkçe öğretmeni adaylarının görüşleri incelendiğinde ise anlama sürecinde müziğin kendilerini olumsuz etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Ancak şu nokta unutulmamalıdır ki anlama becerisine etki eden birçok değişken

vardır. Öğrencilerin derse hazır bulunuşluğu, müziğe karşı ilgileri, ön öğrenmeleri, okumaya karşı tutumları, konuya karşı ilgileri gibi pek çok değişken ilk akla gelenlerdir. Ayrıca öğretmen adaylarının yaşı, ilgileri, çalışma ortamı, seçilen eserler ve müzik türleri, öğretmen adaylarının psikolojik durumları bu sonuçlar üzerinde etkilidir.

Alanyazında müziğin okuduğunu anlama becerisine etkisinin incelendiği çalışmalar bulunmaktadır. Çalışmada bu bağlamda bir araştırmaya gidilmiştir. Bu çalışmada deney grubuna okuma esnasında çeşitli müzikler dinletilmiştir. Alanyazında yapılan bir çalışmada (Butzlaff, 2000) öğrencilere okuma sırasında müzik dinletilmiş; fakat araştırmacı bu çalışmadan hareketle yaptığı meta-analiz çalışmasında okuma sırasında müzik dinlemenin etkileri konusunda kesin bir karar verilemeyeceğini ifade etmiştir. Gür (1995) sessiz ortama göre tanınan ve tanınmayan fon müziğinin okuduğunu anlama becerisine etkisini incelediği çalışmasında tanınan ve tanınmayan fon müziğinin, grupların okuduğunu anlama performansları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark oluşturmadığını tespit etmiştir. Erten (2011) müzik dinleyerek okuma etkinliğinin sekizinci sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama performansı üzerindeki etkisini incelemiştir. Araştırmada okuma metnini beğenmedikleri sözsüz müzikler, beğenmedikleri sözlü müzikler ve beğendikleri sözlü müzikler eşliğinde okuyan öğrencilerin okuduğunu anlama performanslarının aynı metni okurken müzik dinlemeyen öğrencilerin performanslarından anlamlı düzeyde daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Henderson, Crews ve Barlow (1945; akt. Erten, 2011) tarafından yapılan çalışmada okuduğunu anlama ve müzik ilişkisi irdelenmiştir. Araştırmada, müziğin okuduğunu anlama üzerindeki etkisinin, arka planda verilen müziğin türüne ve kullanılacak metnin özelliğine göre değişkenlik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca klasik müziğin okuduğunu anlamayı olumsuz etkilemediği ancak pop müziğin olumsuz etkilediği tespit edilmiştir. Bu bulgular, bu çalışmada öğretmen adaylarının kimi görüşleriyle örtüşmektedir. Türkçe öğretmeni adaylarının müzik türlerinin anlama becerilerini en fazla olumlu etkilediklerini ifade ettikleri müzik türü klasik müziktir. Öte yandan anlama becerilerini en fazla olumsuz etkilediğini belirttikleri müzik türlerinden biri de pop müziktir. Furnham ve Strbac (2002) tarafından gerçekleştirilen bir araştırmada okuduğunu anlama görevi bakımından, öğrencilerin müzikli ve gürültülü ortamlardaki performansları arasında anlamlı bir fark olmadığı bulgulanmıştır. Hall (1952; akt. Erten, 2011) tarafından yapılan araştırmada müzik dinleyerek ders çalışma alışkanlığı geliştirmenin, okuduğunu anlama test sonuçlarını değiştirecek kadar etkili olmadığı tespit edilmiştir. Gillis'in (2010) yaptığı araştırmada sessiz ortamda makale okuyan öğrencilerin müzikli ortamda okuyanlara göre daha iyi bir performans sergilediği ancak gruplar arasındaki farkların anlamlı olmadığı saptanmıştır. Tucker ve Bushman (1991) tarafından 151 öğrenci üzerinde yürütülen bir araştırmada, rock'n roll müziğin okuduğunu anlama becerisi üzerindeki etkisi incelenmiştir. Araştırma sonucunda, rock müziğin sessiz ortama göre okuduğunu anlamayı anlamlı düzeyde etkilemediği saptanmıştır.

Araştırmada Türkçe öğretmeni adaylarına çalışma esnasında dinlenen müzik türlerinin anlama becerilerini hangi yönleriyle olumsuz etkilediği sorulmuştur. Öğretmen adaylarının en fazla vurguladıkları durum, müziğin dikkatlerini dağıttığı yönündedir. Fogelson (1973) tarafından yapılan bir araştırmada da müziğin okuma sırasında dikkati bozup bozmadığı incelenmiştir. Araştırma sonucunda müziğin dikkati dağıtan bir faktör olduğu belirlenmiştir. Gillis (2010) tarafından yapılan bir araştırmada ise müziğin okunanı anlamayı zorlaştırdığı ve katılımcıların müziklerdeki ritm, tempo değişikliği, sözler, ses tonlamalarının dikkatlerini fazlasıyla dağıttığını ifade ettikleri belirtilmiştir.

Türkçe öğretmeni adaylarının anlama becerilerini olumlu etkilediğini düşündükleri müzik türleri arasında fon müzikleri en fazla ifade edilen müzik türlerindedir. Hillard ve Tolin (1979) tarafından 64 üniversite öğrencisi üzerinde yürütülen bir araştırmada, müziğe

olan aşinalığın okuduğunu anlama üzerindeki etkisi incelenmiştir. Araştırmada fon müziğine aşinalığın okuduğunu anlama performansı üzerinde olumlu bir etki yaptığı tespit edilmiştir.

Alanyazın incelendiğinde müzik ile kelime kazanımı, dil becerisi ve yazma becerisi arasındaki ilişkiye yönelik de çalışmalar bulunmaktadır. Çelikkol (2007) kelime kazanımında müziğin etkisini incelediği çalışmada kelime kazanımında müziğin kullanılmasının, klasik yöntemle göre başarıyı artırdığı, Türkçe derslerinde müziğin kullanılmasının öğrencilerin derse güdülenmesine ve katılımın artmasına katkı sağladığını ve Türkçe derslerinde müzik zekâsından yararlanmanın dersi daha etkin duruma getirip dersteki verimi artırdığını tespit etmiştir. Tsou, Wang ve Tzeng'in (2004) yaptıkları çalışmada öğrencilere sağlanan çoklu ortamla paralel olarak dil öğrenmelerindeki başarılarının da arttığı saptanmıştır. Ransdell ve Gilroy (2001) çalışmalarında sözlü ve sözsüz müziğin kelime kullanma becerisi üzerinde zararlı olduğunu belirlemişlerdir. Yağmur Şahin, Maden, Güleryüz, Satır ve Aydın'ın (2013) çalışmasında ise müzik dinlemenin resimle ve yazıyla anlatım becerisi üzerine olumlu etkisinin olduğu tespit edilmiştir. Topçuoğlu Ünal ve Sever (2012) yaratıcı yazmada müziğin etkisini inceledikleri çalışmada müzikli ve müziksiz ortamda yazılan yaratıcı metinlerin başarı puanı ortalamalarının birbirinden farklı olduğunu ve müzikli ortamda yazan öğrencilerin puanlarının müziksiz ortamda yazan öğrencilerin puanlarından yüksek olduğunu saptamışlardır. Gökçe ve Çelebi (2016) Türkçe öğretmeni adaylarının duyulardan hareketle yazma becerileri üzerine yaptıkları çalışmada katılımcıların dinledikleri müzikler ile ürettikleri metinler arasında anlamlı bir ilişki olduğunu belirlemişlerdir. Yapılan bu çalışmalardan da anlaşılacağı gibi müziğin eğitim alanında etkili olduğu görülmektedir.

Araştırmada şu önerilerde bulunulmuştur:

- Müziğin anlama becerisi üzerindeki etkisi daha derinlemesine ve daha farklı etkinliklerle ele alınmalıdır.
- Müzik hayatın her alanında önemli yer tutmaktadır. Özellikle kitap okuma gibi önemli durumlarda müzikten nasıl yararlanılması gerektiği hususunda uzmanlardan görüş alınmalıdır.
- Bu çalışma Türkçe öğretmeni adaylarıyla sınırlıdır. Farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilerle veya ilköğretim düzeyinde öğrenim gören öğrencilerle de benzer çalışmalar yapılmalıdır.
- Bu araştırmada müzik eşliğinde okumanın Türkçe öğretmeni adaylarının okuduğunu anlama becerisi üzerindeki etkisine bakılmamıştır. Dolayısıyla müzik eşliğinde okumanın okuduğunu anlama becerisi üzerindeki etkisi araştırılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Aksan, D. (2001). *Türkçenin Gücü*. Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Aktaş, Ş., ve Gündüz, O. (2004). *Yazılı ve Sözlü Anlatım Kompozisyon Sanatı* (5. Baskı). Ankara: Akçağ Yay.
- Arıcı, İ. (1993). *Ders Notları*. İstanbul.
- Banguoğlu, T. (2004). *Türkçenin Grameri*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Başkan, Ö. (2003). *Bildirişim İnsan-Dili ve Ötesi*. İstanbul: Multilingual Yayınları.
- Butzlaff, R. (2000). Can music be used to teach reading? *Journal of Aesthetic Education*, 34, (3/4), 167-178. (Special Issue: The Arts and Academic).
- Cambell, D. (2002). *Mozart Etkisi* (F. Çubukçu Çev.). İstanbul: Kitap Matbaacılık.

- Creswell, J. W. ve Plano Clark, V. L. (2014). *Karma Yöntem Araştırmaları* (Çev. Ed. Yüksel Dede ve Selçuk Beşir Demir). Anı: Ankara
- Çelikkol, Ö. (2017). *Kelime Kazanımında Müziğin Etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Çoban, A. (2005). *Müzikterapi*. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Doğan, B. (2006). *Avrupa'da Müzik ile Terapi*. İstanbul: Ezgi Matbaacılık.
- Edwards, R. (1996). Children Learn Faster To The Sound Of Music. Müziğin Sesiyle Hızlı Öğrenen Çocuklar (Çev. I. Eskioğlu), New Scientist.
- Ergin, A. ve Birol, C. (2000). *Eğitimde İletişim*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Erten, Ö. (2011). *Müzik dinleyerek okumanın okuduğunu anlama üzerindeki etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Furnham, A. ve Strbac, L. (2002). Music is as distracting as noise: The divergent distraction of background music and noise on the cognitive test performance of introverts and extraverts. *Ergonomics*, 3(45), 203-217.
- Gillis, A. (2010). *The effect of background music on reading comprehension and selfreport of college students*. Unpublished Master Thesis, Florida: The Florida State University College of Music.
- Gökçe, B. ve Çelebi, S. (2016). Kuram ve Uygulamada Türkçe Öğretimi. Selahattin Dilidüzgün (Ed.), *Türkçe Öğretmeni Adaylarının Duyulardan Hareketle Yazma Becerileri Üzerine Bir Değerlendirme* içinde (s. 162-173). Ankara: Anı Yay.
- Güneş, F. (2009). *Hızlı Okuma ve Anlamı Yapılandırma*. Ankara: Nobel Yay.
- Gür, C. (1995). *Tanınan ve tanınmayan fon müziğinin bir üniversite hazırlık programında İngilizce öğrenen Türk öğrencilerinin okuma anlama performanslarına etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Bilkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Hillard, M. O. ve Tolin, P. (1979). Effect of familiarity with background music on performance of simple and difficult reading comprehension tasks. *Perceptual and Motor Skills*, 49(3), 713-714.
- Jalongo, M.R. (1995). *Promoting Active Listening in The Classroom*. Childhood Education, 72(1), 13-18.
- Karasar, N. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemi - Kavramlar İlkeler Teknikler*. Ankara: Nobel.
- Karatay, H. (2014). *Okuma eğitimi, kuram ve uygulama*. Ankara: Pegem Akademi Yay.
- Kavcar, C., Oğuzkan, F. ve Sever, S. (1998). *Türkçe öğretimi*. Ankara: Engin Yay.
- Kaya, H. İ. (2010). *Öğretmen eğitiminde yapılandırmacı öğrenmeye dayalı uygulamaların öğretmen adaylarının problem çözme, eleştirel düşünme ve yaratıcı düşünme eğilimlerine etkileri*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Örter, H. C. (2005). *Müzik ile Terapi*. İstanbul: Can Matbaacılık.
- Ransdell, S. E. & Gilroy, L. (2001). The effects of background music on word processed writing. *Computers in Human Behavior*, 17(2), 141-148.

Say, F. (2006). *Müzik Ansiklopedisi*. İstanbul: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Topçuoğlu Ünal, F. ve Sever, A. (2012). Yaratıcı Yazmada Müziğin Etkisi. *Turkish Studies*, 7(4), s. 2907-2918.

Tsou, W., Wang, W., & Tzeng, Y. (2004). Applying a multimedia storytelling website in foreign language learning. *Computers & Education*, 42, 17-28.

Tucker, A. ve Bushman, B. J. (1991). Effects of rock and roll music on mathematical, verbal, and reading comprehension performance. *Perceptual and Motor Skills*, 72, 942.

Türkmen, E. F. (2016). *Müzik Eğitiminde Öğretim Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yay.

Yağmur Şahin, E.; Maden, S.; Gülyüz, Ş.; Satır, M. ve Aydın, G. (2013). Müzik Dinlemenin Resimle ve Yazıyla Anlatım Becerisi Üzerine Etkisi. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 2(5), s. 32-49.

EXTENDED ABSTRACT

1. Introduction

People's thoughts and world views differ. Language is a basic yet perhaps the most important means of conveying this difference. Language has, therefore, an indispensable place in human life. Başkan (2003: 87) states that language is a basic means that allows people to communicate with one another. Banguoğlu (2004: 9) emphasizes that language is a system of vocal symbols and the perfect tool for communication. According to Aksan (2001), language has a potential and numerous unsolvable aspects.

Although studies state that language is a means of communication, it should also be noted that a basic function of language is conveying messages. Therefore, language can also be referred to as a means of conveying messages. A concept affected very much by language is that of comprehension skills.

Comprehension skills also include the basic skills of reading and listening. Reading is a process by which readers transmit written symbols that they receive through their eyes to their brains and make sense of them. Karatay (2014: 8) states that reading is a process by which words, graphs, images and figures are perceived through sensory organs and then interpreted and made sense of. Reading is, therefore, a mental activity. According to Kavcar, Oğuzkan ve Sever (1998: 41), reading is based on the process of seeing, perceiving and comprehending a text with the words, sentences, punctuation marks and other elements of which it consists. Reading is, therefore, both a physical and a mental activity. Güneş (2009: 4) maintains that reading is a process that starts with the perception of lines, letters or symbols.

Research Objective

People often use music in every phase of their lives. We all have seen students listen to music as they read, study or prepare for their exams. However, the number of studies on the use of music in education and Turkish education is limited. Moreover, there is no study on the effect of music on comprehension skills. We, therefore, believe that this study will contribute to the literature. The study seeks answers to the following questions:

1. Does listening to music while reading have a significant effect on preservice Turkish teachers' comprehension skills?
2. What are preservice Turkish teachers' views of the process?

2. Method

A mixed design was used in this study. According to Creswell and Plano Clark (2014), the mixed method involves collecting and analyzing quantitative and qualitative data together or sequentially. The researchers, who have adopted a mixed approach involving both quantitative and qualitative methods, have realized in recent years that this method is the best approach to find answers to research questions (Snyder in Kaya, 2010: 91).

The quantitative dimension of the study involved an experimental method. According to Karasa (2014: 87), experimental designs are research models in which the desired data are produced under the direct control of the researcher to determine cause-effect relationships. Pre-test and post-test control group design was used as the experimental method. Interview method was used in the qualitative dimension of the study. Interviews were conducted using an interview form consisting of semi-structured questions and developed by the researcher. Interviews were conducted only with the experimental group participants. Data were analyzed using content analysis.

Study Sample

The experimental (20) and control (20) groups consisted of a total of 40 juniors and seniors. Participants recruited using random sampling. They were assigned numbers. Those with odd numbers were assigned to the experimental group while those with even numbers were assigned to the control group.

Data Collection

Comprehension Skills Tests were prepared based on researcher and expert opinions. Comprehension Skills Test 1 consisting of 10 multiple choice questions was developed for pre-test. Comprehension Skills Test 2 consisting of 20 questions was developed for post-test. The questions were chosen from the questions asked in the Assessment Selection and Placement Center exams. Two Turkish education experts were consulted for the selection of the questions. An Interview Form was developed to conduct interviews with the experimental group participants.

3. Findings

There was no statistically significant difference in pre-test scores between the experimental (mean: 8.650) and control (mean: 8.750) groups ($p=.796 > .05$), indicating that all participants had the same level of comprehension skills and therefore were appropriate for the purpose of the study.

There was no statistically significant difference in post-test scores between the experimental (mean: 13.150) and control (mean: 13.100) groups ($p=.945 > .05$), indicating that listening to music while reading did not have a significant effect on participants' comprehension skills.

The interviews revealed that listening to music while reading had a negative effect on most participants' comprehension skills in various aspects; distracting ($f = 8$), preventing comprehension ($f = 7$), thinking about other things or getting confused ($f = 5$), having difficulty learning ($f = 4$), etc.). Participants stated that especially upbeat songs had a negative effect on their comprehension skills.

